

ምርጫ 2002 እና የወጣቱ ሚና

ዑመር ከጅጅጋ

በዴሞክራሲያዊ የመንግሥት ሥርዓት ዋናው የመንግሥት ሥልጣን ምንጭ የሕዝብ ድምፅ ነው። የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ፣ የኢትዮጵያ ብሔሮች ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ሉዓላዊ የሥልጣን ባለቤቶች ስለመሆናቸውና ስለሕግ የበላይነት በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ ስምንት ሉዓላዊ የሥልጣን ባለቤቶች መሆናቸው ደንግጓል። ይህ ሉዓላዊ የሥልጣን ባለቤት መሆናቸው ሕገ-መንግሥቱ በሚፈቅደው መሠረት በሚመርጡዋቸው ወኪሎቻቸውና በቀጥተኛ ዲሞክራሲያዊ ተሳትፎ ይገለጻል።

በሕገ-መንግሥቱ አንቀጽ 9 ሕገ-መንግሥቱ የአገሪቱ የበላይ ሕግ ነው ማንኛውም ሕግ፣ ልማዳዊ አሰራር፣ ወይም የባለሥልጣን ውሳኔ ከዚህ ሕገ-መንግሥት ጋር የሚቃረን ከሆነ ተፈጻሚነት አይኖረውም ይላል። በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ሦስት ላይ ደግሞ በዚህ ሕገ-መንግሥት ከተደነገገው ውጪ በማንኛውም አኳኋን የመንግሥት ሥልጣን መያዝ የተከለከለ ነው ይላል።

ከዚህ በተጨማሪ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ዜጋ፣ ከቀለም፣ ዘር፣ ብሔር፣ ብሔረሰብ፣ ፆታ፣ ቋንቋ፣ ሐይማኖት፣ የፖለቲካ አመለካከት ወዘተ.. ልዩነት ሳይደረግ፣ በቀጥታ ወይም በነፃ የምርጫ ሂደት በሚመርጣቸው ወኪሎቹ አማካኝነት በአገራዊ ጉዳዮች ላይ የመሳተፍ፣ ዕድሜው 18 ሲሞላው ሕግ በሚፈቅደው መሠረት በየወቅቱ ለተለያዩ የመንግሥት የሥልጣን እርከን ላይ የመምረጥና የመመረጥ መብት አለው።

ወኪሎችን መምረጥ የሕዝብ መብትና ኃላፊነት ነው። በመሆኑም ማንኛውም ዜጋ፣ ዲሞክራሲያዊ መብቱን በመጠቀም ይበጀኛል፣ ይሆንኛል የሚለውን ፓርቲ ወይም ግለሰብ ያለመንም ተፅዕኖ የመምረጥ መብቱ በሕገ-መንግሥቱ በግልጽ ተረጋግጦለታል። ስለሆነም ወጣቶች ዲሞክራሲያዊ መብታቸውን በመጠቀም በመጨረሻ ምርጫ ላይ በነቂስ በመውጣት መሳተፍ ይኖርባቸዋል። የዚህ ዓይነት ተሳትፎ የአገሪቱ መፃኢ ዕጣ ፈንታ ላይ አዎንታዊ ሚና ይጫወታል። አንድ ድምፅ ልዩነት ሊያመጣ እንደሚችል መዘንጋት የለብንም።

ምርጫ ማንኛውም ዜጋ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባው ቢሆንም ወጣቱ የበለጠ ወሳኝ ሚና ሊኖረው ይገባል። ወጣቱ የነገ የአገሪቱን አመራር ተረካቢና የአገሪቱን መፃኢ ዕድል የሚወስን በመሆኑ በኃላፊነት መንፈስ በዘንድሮው 4ኛ ዙር አገራዊ ምርጫ ላይ መሳተፍ ይጠበቅበታል። የነገው አገር ተረካቢ ትውልድ፣ የህገው ወጣት መሆኑን መዘንጋት የለበትም። ወጣቱ

በዘንድሮው ምርጫ ላይ ሊኖረው የሚገባው ተሳትፎ ልዩ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባው በዚህ ምክንያት ነው።

በዘንድሮው ምርጫ ከወጣቱ ሦስት ወሳኝ ሚናዎች ይጠበቃሉ። በመጀመሪያ እራሱም ለመራጭነት መመዘገብ ሌሎችም እንዲመዘገቡ ማድረግ ነው። ማንም ለመራጭነት በቅድሚያ ካልተመዘገበ በስተቀር የመምረጥ መብቱን መጠቀም እንደማይችል ግልጽ ነው። በመሆኑም በአጠቃላይ የሕዝቡና በተለይ የወጣቱ ቀዳሚ የመራጭነት መብቱን መጠቀም ከመራጭነት ምዝገባ ይጀምራል። በመሆኑም እያንዳንዱ ወጣት #ለመራጭነት ተመዝግቤያለሁ ወይ?; ብሎ እራሱን መጠየቅ አለበት።

ከምርጫው ሂደት ጋር በተገናኘ ሁለተኛውና ዋናው የወጣቱ ሚና በምክንያትነት ላይ ተመስርቶ ለዕጩ የፖለቲካ ፓርቲ ወይም ግለሰብ ድምፅ መስጠት ነው። እዚህ ላይ ወጣቱ ቆም ብሎ ለአንድ ዕጩ ተወዳዳሪ ቡድን ወይም ግለሰብ ድምፁን ለምን እንደሚሰጥ በጥሞና ማሰብ አለበት። ከዚህ በተጨማሪ ማንኛውም በእንዝሕላልነት የሚፈጽመው ስህተት በአገሪቱ ማህበራዊና ፖለቲካዊ ሥርዓት ላይ አደጋ ሊያስከትል እንደሚችል መገንዘብ አለበት። በመሆኑም ወጣቱ አዕምሯዊ ብቃቱንና ምክንያታዊነቱን የግል ውሳኔው የሚያስከትለውን ውጤት መመርመር ይኖርበታል። ወጣቱ የሚወስዳቸው እያንዳንዱ እርምጃ ለኢትዮጵያ ሕዳሴ አዎንታዊ ድርሻ ያለው መሆን አለበት።

ወጣቱ ድምፁን ከመስጠቱ አስቀድሞ የእያንዳንዱን የፖለቲካ ፓርቲ ወይም ዕጩ ተወዳዳሪ ግለሰብ አማራጭ ፕሮግራምና ፖሊሲ በጥንቃቄ መመርመር ይጠበቅበታል። ፕሮግራምና ፖሊሲዎቹን ከአንድ አቅጣጫ ብቻ ሳይሆን ከሁሉም አቅጣጫ መመርመር ተገቢ ነው። ይህን ካላደረገ ውሳኔው ያልተሟላና የማይገባ፣ እንዲሁም ያልተፈለገ አሉታዊ ውጤት ሊኖረው ይችላል። ይህ ሁለተኛው የወጣቱ ሚና በምክንያትነት ላይ የተመሠረተ አቋም እና በሰከነ መንፈስ ነገሮችን ማጤን ያስፈልጋል።

ወጣቱ በግል ሃሳብ፣ በሚያማምሩና በተጀበኑ ቃላት በተሞሉና ምንም ተጨባጭነት በሌላቸው የፖለቲካ ፓርቲዎች ፖሊሲና ስትራቴጂ ሳይታለሉ አመክረው ማሰብና መወሰን ይኖርባቸዋል። በምርጫ ውድድር ወቅት የለውጥ ሐዋሪያ መስለው የሚቀርቡ በውስጣቸው ግን ሀገርና ሕዝብን የሚጎዱ የፖለቲካ ፓርቲዎችን ምንነት ወጣቱ ቀድሞ ሊለያቸው ይገባል። የጀርመኑ ሒትለርና የጣሊያኑ ሞሶሎኒ ለዚህ ዓይነት ፖለቲከኞች እንደምሳሌ ሊጠቀሱ ይችላሉ። በመሆኑም ወጣቱ የፖለቲካ ፓርቲዎችን ፕሮግራምና ፖሊሲ ብቻ ሳይሆን ያለፈ አካሄዳቸውን በጥንቃቄ በመመርመር ለሀገርና ለሕዝብ የሚበጁትን በመለየት በድምፁ ሊቀጣቸው ይገባል።

የመራጭነት ምዝገባና እና ድምፅ መስጠት በምርጫ ሂደት ውስጥ እጅግ አስፈላጊዎች ቢሆኑም፣ ብቻቸውን የሚፈለገውን ውጤት አያስገኙም። በአጠቃላይ ከሁሉም ዜጎች በተለይ ከወጣቱ የሚጠበቀው ሦስተኛ ሚና ሕገ-

መንግሥቱንና ሕገ-መንግሥታዊ ተቋማትን ከጥቃት ለመከላከል መታገል ነው። ሀገራችን የጀመረችውን የዲሞክራሲ ሥርዓት ግንባታ ተጠናክሮ ሊቀጥል የሚችለው ሁሉም የበኩሉን አስተዋፅኦ ማበርከት ሲችል ነው። ወጣቱ ደግሞ በዚህ ቀዳሚውን ሚና መጫወት ይጠበቅበታል።

ወጣቱ መጨውን ምርጫ ሰላማዊ፣ ፍትሐዊ፣ ነፃና ዲሞክራሲያዊ ለማድረግ ከምዝገባ ጀምሮ እስከ ድምፅ ቆጠራ ድረስ ያለውን ሂደት በቅርብ በመከታተል ሀገራዊ ግዴታውን መወጣት አለበት። ወጣቱ፣ በአጠቃላይ በምርጫው ላይ ሁሉም ዜጎች እኩል የመራጭነት መብታቸውን እንዲጠቀሙ በማስቻል ሰላማዊ የምርጫ ከባቢ እንዲኖር በማድረግ ዲሞክራሲያዊነቱን ማጠናከር ያስፈልጋል።

ወጣቱ በቅድሚያ በማንኛውም ዓይነት የአመፅ እንቅስቃሴ ውስጥ ከመሳተፍ እራሱን ጠብቆ ሕግና ሕጋዊ ሥርዓቱን በማክበርና በማስከበር ምርጫውን ሰላማዊና ዲሞክራሲያዊ ማድረግ አለበት። በምርጫ ሂደት ወቅት በሕዝቦች መካከል ያለመቻቻልን፣ ሁከትና አለመረጋጋት የሚቀስቅሱ ወገኖችን መታገል አለበት። ይህ በተግባር ሲደረግ ነው ወጣቱ የዜግነት ግዴታውን ሊወጣ የሚችለው።